

Waddenkas wil onvindbaar zijn voor Google Earth

Glastuinbouw dichtbij de Waddenzee moet een passende plaats in het landschap krijgen. Lichthinder mag het nachtleven niet verstoren en de kassen moeten energiezuinig zijn. Alleen kassen die aan die eisen voldoen, mogen de naam Waddenkas dragen, vindt Douwe Faber van Ekwadraat advies.

Een 'Waddenkas' veroorzaakt geen lichthinder, zoals deze kassen in het Westland. Foto ANP

Door Nico Hylkema

BERLIKUM - Met de toename van het aantal hectares glas rond de tuinbouwgebieden van Friesland groeit ook de bezorgdheid over de invloed op het landschap. Bij de huidige 250 hectare zouden er nog eens 450 hectares glas moeten bijkomen. Voor provincie en de kernzone Westergo alle reden om het project Waddenkas te beginnen.

Het adviesbureau Ekwadraat in Berlikum en Van de Geijn Architecten uit

Houten werken samen met drie Friese tuinders aan de Waddenkas. Ze stellen vijf projecten voor. „Waddenkas moet een merknaam worden”, vinden Douwe Faber van Ekwadraat en Gert van den Oosterkamp van Van de Geijn.

De Waddenkas zal in ieder geval niet een monstrum worden, dat 's nachts met Google Earth door de uitstraling gemakkelijk te vinden is. Om lichthinder te voorkomen zijn er diverse schermen ontwikkeld, die worden ge-

test op effectiviteit en economische haalbaarheid.

Geothermie is een tweede project. Er komt een onderzoek naar de mogelijkheid om uit de diepe ondergrond 70 tot 100 graden warm water op te pompen om de kas te verwarmen. Kennis van de samenstelling van de ondergrond is essentieel. Het voordeel is, dat dit in het tuinbouwgebied door gasboringen en zoutwinning al redelijk bekend is. Ook hier is de grote vraag of het economisch uit kan.

Ook uit de bodem, maar minder diep, komt de warmte én koeling in de gesloten kas. 's Zomers wordt de warmte uit de kas afgevoerd naar een bron, waaruit 's winters warmte geput kan worden. Anderzijds kan een koelwaterbron de zomerwarmte aanpakken. De economische haalbaarheid wordt nu al getest. Een voordeel is alvast, dat het grondwater rond Berlikum zo goed als stil staat, waardoor warm en koud water niet wegvloeien.

De gedachte dat groente en fruit telen alleen bij hoge temperaturen kan, staat ter discussie in de lage tempera-

tuurkas. In deze kas testen tuinders vruchten, die gekweekt zijn op eigenschappen die ze minder gevoelig voor lage temperaturen maken en toch een zelfde rendement geven.

Tenslotte komt er een proefkas van 3000 vierkante meter waar in het traditionele licht vervangen is door led-verlichting. Deze verlichting geeft geen warmte af en is energiezuinig. Ook wordt hier kweken op water getest. Dit is een deelproject van de Leeuwarder Timo ter Voort waarin in plaats van op substraat planten in waterbakken worden geteeld. Ook dat betekent een forse energiebesparing, doordat niet de omgeving maar de watervakken verwarming behoeven.

De voorstellen voor de vijf bovenstaande projecten heeft gedeputeerde Anita Andriesen vandaag in ontvangst genomen. Daarbij waren ook de vele betrokkenen bij de projecten aanwezig. Voor de initiatiefnemers is die brede betrokkenheid van het landbouwministerie en Wageningen Universiteit tot het productschap tuinbouw en Energy Valley een voorwaarde tot slagen van de Waddenkas.